

ΙΣΤΟΡΙΑ

Την εποχή που η Ελλάδα είχε ικμάδα και οι Έλληνες δεν ήξεραν να παίζουν μόνο κουμ-καν

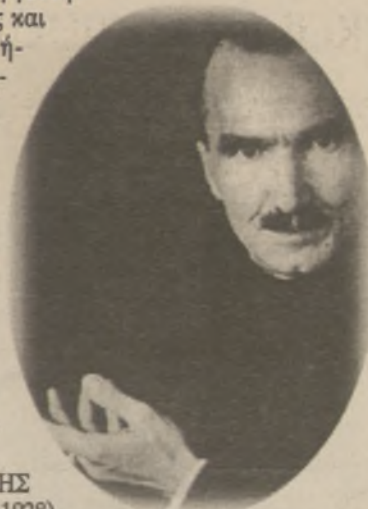
Γράφει ο
EMMANOYHL ANT.
THEODORAKIS
Φιλολόγος

“Η κραυγή του μελλούμενου. Γι’ αυτή γεννήθηκα, κι όλα τα άλλα, χαρές και πίκρες και ταξίδια μου, αρετές και κακίες μου, δεν ήταν παρά η πορεία μου προς την κραυγήν ετούτη.

Χριστός, Βούδας, Λένιν, σταθμοί της πορείας μου, απ’ αυτούς έπρεπε να περάσω. Αυτοί στάθηκαν οι γιουχτάδες που με δοθήσαν να ξετουπώσω την κραυγήν...

Τώρα για δύο τρία χρόνια, ένα σκοπό θέτω στη ζωή μου. Να συλλάβω στην Οδύσσεια με εικόνες, με σώματα, με άρτιο στίχο, με σφοδρή αγάπη των μεγάλων στοιχείων, της γης, του νερού και του αέρα, την κραυγή του ΕΡΧΟΜΕΝΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ”.

ΝΙΚΟΣ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗΣ
(Επιστολή στον Πρεβελάκη, 1928)

Τα ανθρώπινα πράγματα είναι τοιαύτα, ώστε κανείς ποτέ δεν ημπορεί να επιτύχει εκείνο, το οποίο επιδιώκει. Πρέπει να έχει εμπρός του ένα μεγάλο ιδανικόν και να κυττάξη να πλησιάξη καθ’ ημέραν όσον ημπορεί περισσότερο προς αυτό...

Φροντίζετε εις την κοινωνικήν ζωήν να κάμνετε το καλόν. Μάθετε ότι καμία χαρά δεν ημπορεί να εξισωθή με εκείνην την οποίαν αισθάνεται ένας άνθρωπος, ο οποίος είναι εις θέσιν να κάμνη καλόν εις τους άλλους. Ίσως δεν σας εδόθη ευκαιρία να δοκιμάσετε την χαράν αυτήν. Όταν σας δοθή, θα ιδήτε ότι είναι η μεγαλυτέρα και γλυκυτέρα χαρά που ημπορεί να αισθανθή ο άνθρωπος.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ
(Συστάσεις προς τους νέους, 17 Φεβρουαρίου 1929)

Μεγαθήριο σκέψης, στοχασμού, έρευνας ο Νίκος Καζαντζάκης. Γίγας της πολιτικής, Μεσσίας του νεότερου Ελληνισμού, ο Ελευθέριος Βενιζέλος.

Η ζωή και η δράση των δύο ανδρών συνδέεται αναπόσπαστα με την πιο πολυκύμαντη περίοδο της ελληνικής ιστορίας. Η αγάπη τους για την πατρίδα και η αλληλοεκτίμησή τους, τους έφερε έστω και για λίγο κοντά. Οι δυο μεγάλοι κρητικοί άνδρες θα συνεργασθούν τη διάρκεια των

Βαλκανικών Πολέμων, όταν ο Καζαντζάκης κατατάσσεται εθελοντής στο στρατό και στη συνέχεια με παρέμβαση του Ελ. Βενιζέλου αποσπάται στο ιδιαίτερο γραφείο του, στο υπουργείο Στρατιωτικών, όπου μάλιστα εργαζόταν και ο Ιωάνν. Δαμιδέρης. Εκτιμά τις ικανότητες του Καζαντζάκη ο Βενιζέλος και το Μάιο 1919 τον διορίζει γενικό διευθυντή του υπουργείου Περιθάλψεως.

Αμέσως ο Καζαντζάκης ηγείται αποστολής στον Καύκασο, να φροντίσει για τον επαναπατρισμό των Ελλήνων της περιοχής, μετά το ναυάγιο του Ποτοαρμενικού ζητήματος. Από εκεί θα φύγει για το Παρίσι, προκειμένου να συναντηθεί με τον Έλληνα πρωθυπουργό, τον Ελευθέριο Βενιζέλο, που βρίσκεται στο Συνέδριο των Βερσαλλιών και να του εκθέσει το αποτέλεσμα των ενεργειών του.

Ο Βενιζέλος σκέφτεται να τον χρησιμοποιήσει στη συνέχεια στη συγγραφή σχολικών βιβλίων, έχοντας υπόψιν μάλιστα τις επιτυχημένες εκδόσεις του, το 1914 με την γυναίκα του Γαλάτεια.

Τα γεγονότα όμως, που έρχονται και η θύελλα που θα πλήξει τον Ελληνισμό, μετά τις εκλογές του 1920, θα ματαιώσουν τα σχέδιά του.

Τα δύο άξια τέκνα της Κρήτης, σε μια δύσκολη εποχή, ήρθαν ως Σείριοι να ξεμολήσουν φως σ’ ένα αδύναμο, αλλά γεμάτο μεγαλοϊδεατισμό αθηναϊκό κράτος.

Και μπορεί βέβαια το δύσμοιρο αθηναϊκό κράτος στις αρχές του αιώνα μας να έφερε έντονα τα σημάδια της παρακμής, εξαιτίας της πολιτικής ασυδοσίας των ανακτόρων και της παραδοσιακής ολιγαρχίας, αλλά ο Ελληνισμός της ευρύτερης περιφέρειας είχε όραμα, είχε, ζωτικότητα, είχε δυναμισμό.

“Η Ελλάς προώρισται να ζήση και θα ζήση”, δονούσε συθέμελα τη συνείδηση κάθε Έλληνα πατριώτη και τον επίτασσε έναντι του εθνικού χρέους και της ιστορικής ευθύνης.

Ήταν η εποχή που η Ελλάδα είχε ικμάδα. Η μεγάλη ιδέα ήταν ακόμη ζωντανή και το εθνικό όραμα εφικτό.

Ήταν η εποχή που ο Ελληνισμός είχε πολιτισμική ακτινοβολία, αντλούσε δύναμη από την παράδοση και ποδηγετείτο από το ένδοξο ιστορικό παρελθόν.

Ήταν η εποχή που η ελληνική γλώσσα έβριθε από πλούτο και ο πολιτικός ήταν σε θέση να μεταφράσει Θουκυδίδη.

Ήταν η εποχή που η ποίηση είχε εθνική λάμψη και εξέπεμπε φιλοπατρία. Ήταν η εποχή που τα εθνικά σύμβολα δεν είχαν χάσει την αξία τους, αλλά μας ενέπνεαν, έχαιραν σεβασμού και εκτίμησης.

Ήταν η εποχή που έδγαζε Βενιζέλους, Καζαντζάκηδες, Σικελιανούς, Δραγούμηδες, Γληνούς, Καραθεοδωρήδες, Πλαστήρες, Χρυσοστόμους.

Ήταν η εποχή που οι κάτοικοι αυτής της χώρας δεν έβλεπαν τις ακατανόμαστες τηλεοπτικές μπούρδες, και όταν η ακολασία ταυτιζόταν με την παρακμή.

Ήταν η εποχή που “Το τρελλοδάπορο” συναντούσε ούριο άνεμο για να πάει μπροστά.

Ήταν η εποχή που το μυαλό αντιστεκόταν στους καπιταλιστικούς μηχανισμούς νοητικής παραλυσίας.

Ήταν η εποχή που οι Έλληνες δεν ήξεραν να παίζουν μόνο κουμ καν.